

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
ОСВІТИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

«Психолого-педагогічні аспекти навчання дорослих у системі неперервної освіти»

**МАТЕРІАЛИ
ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-
КОНФЕРЕНЦІЇ
(14 ГРУДНЯ 2023 РОКУ, М. БІЛА ЦЕРКВА)**

М. БІЛА ЦЕРКВА

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ**

«Психолого-педагогічні аспекти навчання дорослих у системі неперервної освіти»

**Матеріали
ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(14 грудня 2023 року, м. Біла Церква)**

Частина 1

Біла Церква 2023

УДК 159.9:374.7(063)

П 86

Рекомендовано Вченою радою Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «УМО» НАПН України (протокол № 3 від 19.03.2024 року)

Рецензенти:

Васильєва Олена Олексіївна – декан факультету міжнародного туризму та економіки Національного університету «Запорізька політехніка», член-кореспондент Академії економічних наук України, докторка економічних наук, професорка

Швидка Світлана Петрівна – доцентка кафедри технологій навчання, охорони праці та дизайну Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «УМО» НАПН України, кандидатка фізико-математичних наук, доцентка

Психолого-педагогічні аспекти навчання дорослих у системі неперервної освіти: зб. матеріалів ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції у 2 част., м. Біла Церква, 14 грудня 2023 р. Частина 1 / упорядкування: В.С. Кулішов, Ю.С. Герасименко, І.А. Кучеренко. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2023. 339 с.

Редакційна колегія: Сидоренко В.В., д.пед.н., проф.; Горошкова Л.А., д.е.н., проф.; Кучеренко І.А., д.пед.н., проф.; Герасименко Ю.С., д.е.н., доцент; Кулішов В.С., к.пед.н., доцент; Торба Н.Г., к.псих.н., доцент; Фурс О.Й., к.псих.н.; Пахомов І.В., Чертов В.І.

У збірнику представлено тези доповідей учасників ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Психолого-педагогічні аспекти навчання дорослих у системі неперервної освіти». Під час проведення конференції було обговорено низку актуальних питань, що стосуються: пріоритетних напрямів розвитку освіти дорослих в умовах воєнного стану; зарубіжного досвіду підготовки конкурентоспроможних фахівців; психологічних і психолого-фізіологічних особливостей здобувачів освіти; використання інноваційних технологій навчання в андрагогії; підтримки інклюзивного навчання в ЗП(ПТ)О; професійної перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців.

Матеріали видання стануть у нагоді педагогічним працівникам закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти, науково-педагогічним працівникам закладів вищої та післядипломної освіти, аспірантам, молодим науковцям та всім, хто цікавиться питаннями навчання дорослих у системі неперервної освіти.

За зміст і достовірність матеріалів несуть відповідальність автори тез.

Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та стиль викладу основного матеріалу

Адреса: вул. Леваневського, 52/4, м. Біла Церква, 09108

Е-mail: dipodist@ukr.net.

<i>КАЛІНІНА З.Б.</i>	229
СПРИЯННЯ ЗАСВОЄННЮ ПРОФЕСІЙНИХ ТА СВИТОГЛЯДНИХ ЦІННОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
<i>КАЛІНІЧЕНКО З. Д.</i>	231
ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ РОБІТНИКІВ В ОСВІТНЮ ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ	
<i>КАМИШАНСЬКА В.О., РУСАНОВА О.І.</i>	234
РОЗВИТОК ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ ПІСЛЯ ЗДОБУТТЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНОЮ У 90-ТІ РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ	
<i>КАРЛОВСЬКА Г.В.</i>	240
ПСИХОСОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ДОРОСЛИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	
<i>КИРПА С.Р.</i>	243
НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО РЕЖИМУ	
<i>КЛИМЕНКО О.В. ЄФІМОВ Д.В.</i>	245
ВИКЛИКИ СИСТЕМИ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
<i>КНЯЗЄВА М.О.</i>	248
ЛІДЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПЕДАГОГА	
<i>КОБЕЦЬ В.М.</i>	251
РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЯК ПРОБЛЕМА СУЧАСНОЇ ОСВІТИ	
<i>КОВАЛЕВСЬКА Н.Г.</i>	257
ПІДСИСТЕМИ МОДЕЛІ НЕПЕРЕРВНОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ РЯТУВАЛЬНИКІВ ГАЛУЗІ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ	
<i>КОВАЛЬ І.</i>	259
МОВНІ ЗАСОБИ МАНІПУЛЯЦІЇ В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	
<i>КОЗЛОВА К.</i>	263
РОЛЬ ПЕДАГОГА У РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ УЧНІВ	
<i>КОНДРАТЮК С.М., ВОЛИК І.Ю.</i>	265
ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА	

ПІДСИСТЕМИ МОДЕЛІ НЕПЕРЕРВНОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ РЯТУВАЛЬНИКІВ ГАЛУЗІ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ

Коваль І., кандидат педагогічних наук, Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

Реформування системи професійної підготовки у ЗВО із специфічними умовами навчання обумовлює необхідність розробки її нових форм, методів, технологій, виокремлення критеріїв та рівнів оцінювання готовності майбутніх фахівців до неперервного саморозвитку. Проблема готовності до неперервного саморозвитку є вкрай важливою у векторі конкурентноспроможності як на світовому ринку праці, так і державному, тому розробка моделі дасть змогу згрупувати та схематично відобразити специфіку самовдосконалення, враховуючи особливості служби цивільного захисту.

Для побудови нашої моделі опрацьовано значний науковий доробок (І. Андрощук, О. Баглай, Н. Вовчата, Р. Гуревич, О. Діденко, М. Коваль, М. Козяр, Ю. Козловський, А. Литвин, В. Меньяло, Н. Ничкало, Л. Олійник, О. Повстин, Л. Руденко, Ю. Таймасов, А. Цюприк), де відображено особливості розроблення моделей підготовки майбутніх фахівців, зокрема закладено важливі наукові та методичні засади змісту професійної підготовки рятувальників до діяльності в умовах ризику. Аналіз наукової літератури свідчить про ефективність та доцільність такого методу наукового пізнання, проте звертає нашу увагу на врахування умов сьогоденної війни, можливості та перспективи вдосконалення змісту професійної підготовки та майбутньої діяльності в умовах ризику.

У педагогіці модель трактується як: штучно створена система у вигляді схем, форм, формул, що відтворює у спрощеному вигляді структуру й відносини між елементами досліджуваного явища, що полегшує науковий аналіз дослідження; академічна система, під час вивчення якої отримуємо інформацію

про педагогічну систему в єдності її структурного, функціонального й інформаційного елементів; штучна система, яка певною мірою відображає властивості об'єкта, що вивчається [4, с. 319].

М. Томчук спільно з Д. Чернілевським дійшли висновку, що модель має такі характеристики, що відображають сам об'єкт дослідження в спрощеному форматі з відтворенням взаємозв'язків між всіма його компонентами, а саме: схему, зразок, знакову систему, аналог, образ [6, с. 380]. В. Биков вказав, що поглиблене моделювання продукує розвиток теорії побудови та функціонування освітніх систем, а також сприяє визначенню об'єктів, взаємозв'язків та властивостей, що впливають на якісні характеристики, забезпечуючи формулювання вимог щодо їх складових при врахуванні педагогічної практики і наукових досягнень, продуктивних психолого-педагогічних технологій, які є підґрунтям системи відкритої освіти [2, с. 40].

Погоджуємось з думкою, що для цілісної реалізації функцій моделі потрібне врахування таких вимог [1, с. 237]:

- взаємозв'язок основних компонентів об'єкта та відображення його цілісності;
- повна узгодженість із реальними властивостями компонентів структури модельованої системи;
- відтворювальний характер, що сприяє повноцінній експериментальній перевірці.

Стратегічна мета педагогічного моделювання, як вказав І. Зязюн, полягає в забезпеченні керованих змін в освітньому середовищі, де головним завданням виступає розробка стратегічних площин розвитку особистості, створення умов для розвитку особистісних функцій, реалізація науково-педагогічних механізмів, що сприяють ефективності зазначеного процесу [3, с. 26].

Результати аналізу наукових досліджень констатують те, що науковці в процесі розробки моделей підготовки спеціалістів різних галузей виокремлюють

блоки чи підсистеми як складові компоненти моделі. Таким чином, на основі зазначеного та врахуванні методологічних підходів, що забезпечують цілісність неперервного саморозвитку майбутніх рятувальників нами виокремлено такі підсистеми моделі [5]: організаційно-цільовий, теоретико-методологічний, організаційно-проектувальний, змістово-процесуальний, оцінно-результативний (див. рис. 1.).

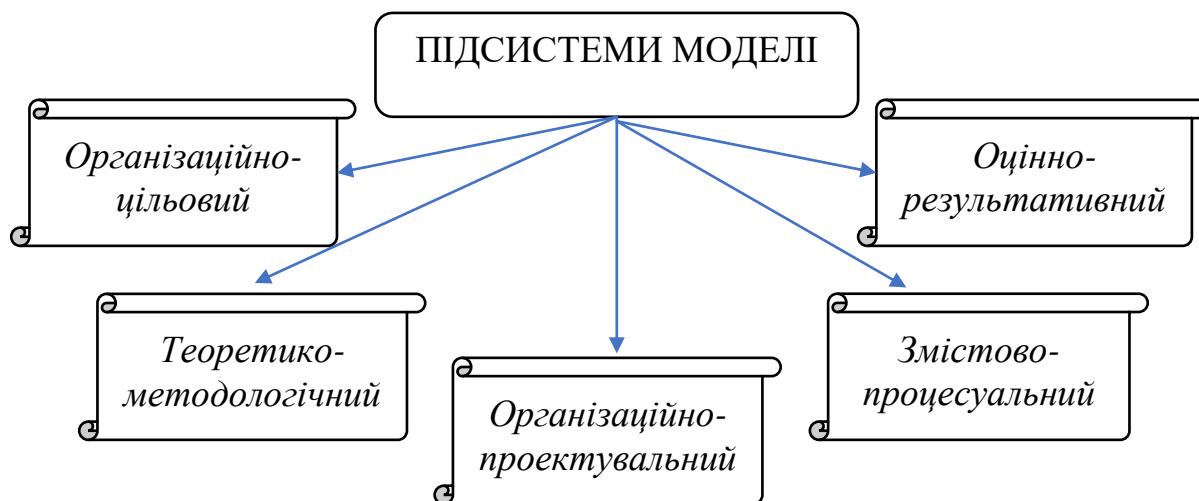

Рисунок 1. Підсистеми моделі неперервного саморозвитку майбутніх рятувальників

У контексті вивчення загальних положень, можна стверджувати, що виокремлені підсистеми моделі неперервного саморозвитку майбутніх рятувальників галузі безпеки людини є основою, що відображає сукупність усіх складових професійної підготовки фахівців ДСНС України. На практиці підсистеми виступають інструментом оптимізації освітнього процесу.

Варто зазначити, що неперервний саморозвиток майбутніх рятувальників залежить від усіх п'яти підсистем моделі, тому їх реалізація сприятиме самовдосконаленню та його співставленню з вимогами суспільства, зокрема потребами кожного рятувальника в компетентнісному становленні.

Список використаних джерел:

1. Андрощук І. П. Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій до організації позаурочної художньо-технічної діяльності учнів : дис. докт. пед. наук. Хмельницький, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, 2019, 623 с.
2. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти : монографія. Київ : Атака, 2008. 684 с.
3. Зязюн І. А. Педагогічне наукове дослідження у контексті цілісного підходу. *Порівняльна професійна педагогіка*. 2011. № 1. С. 19–30.
4. Коваль І. С. Модель формування готовності майбутніх рятувальників до діяльності в екстремальних умовах. *Моделювання педагогічного процесу та психологічного супроводу підготовки фахівців ризиконебезпечних та інших професій* : монографія / за ред. М. С. Ковалю, А. В. Литвина. Львів : ЛДУБЖД, 2023. С. 319-329.
5. Коваль І. С. Обґрунтування авторської моделі неперервного професійного саморозвитку майбутніх рятувальників. *Збірник наукових праць “Військова освіта” Національного університету оборони України*. Київ. 2023. № 2 (48). С.132-143.
6. Чернілевський Д. В., Томчук М. І. Педагогіка та психологія вищої школи : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Вінниця : Вінницький соціально-економічний інститут Університету «Україна», 2006. 402 с.